

genmødsaa det nærværende Lovforslag, var, at det var meget dyrt for Staten at overtage Himmelbjerggaarden. Det kan sikkert se saadan ud. Men jeg tror dog, at her maa man se paa den Gevinst, det aabenbart er for et Samfund, at faa saa mange vanartede Børn ind under en Opdragelse, der kan virke for hele deres Fremtid, saa at de dog i mange Tilfælde blive gode og nyttige Samfundsborgere. Det er en saa stor Opgave, at Dyrheden ved for Staten at overtage denne Anstalt, absolut ikke skal sættes i første Linie.

Det, som jeg særlig havde Lyst til at gøre et Par Bemærkninger til, er det Spørgsmaal, som synes mig at trænge sig frem i første Linie: Er det rigtigt nu at gaa over til at oprette denne Opdragelsesanstalt som en selvejende Institution, eller skulde man søge at faa oprettet en Statsanstalt som Opdragelsesanstalt? Jeg kan ikke nægte, at jeg har ikke saa lidt mere Sympati for at gaa til Oprettelse af en ren og skær Statsanstalt i Modsætning til det, man her tilsigter: at gøre det til en selvejende Institution. Læser man Lovforslagets Motiver igennem, faar man, forekommer det mig, en Følelse af, at de Grunde, der der anføres for at gøre Anstalten til en selvejende Institution, for det første ikke ere saa overdrevent holdbare og for det andet ikke mere ere til Stede, nu da Forstander Budde er afgaaet ved Døden. Man kan til Nød eller rettere man kan forsvare at gaa til Oprettelsen af en saadan Anstalt som selvejende Institution, naar man har en Mand, der i en Aarrække har staaet i en saadan Virksomhed og har vist hele Samfundet, hvad han formaaede paa det Omraade. Man kan da til Nød sige, at det er maaske bedst, at denne Mand faar saa stor Indflydelse. Han magter vel ikke økonomisk at bære Sagen, men maa søge Statens Hjælp i den Grad, at Staten selvfølgelig maa have overvejende Indflydelse paa denne Anstalt, men man erkender, at den Mand's Arbejde paa dette Omraade er af saa stor Betydning, at man gerne vil strække sig til at give ham saa megen Frihed i denne Virksomhed som muligt. Men denne Grund er jo ikke mere til Stede, efter at Forstander Budde er afgaaet ved Døden. Og naar det saa endvidere fremføres, særlig af Forstander Budde i sin Tid, at Anstalten vilde ved at overgaa til Statsdrift miste de Tilskud, den havde faaet fra private, fra enkelte Mænd eller Stiftelser, forekommer det mig, at det er for lidt at tage Hensyn til. Det er al Anerkendelse

værd, at private Mennesker, Stiftelser eller Institutioner have villet yde saa meget for at støtte Budde i hans Gerning, men naar der som her er Tale om, at det skal gøres til en selvejende Institution, at Staten altsaa skal tage det i sin Haand, forekommer det mig, at den Grund svinder ind til ikke at have nogen egentlig Betydning. Kunde det ikke være en Spore for disse private, Mænd, Kvinder, forskellige Institutioner og Stiftelser, der have set det nødvendige og det humane, der ligger i at fremhjelpe disse stakkels forsømte Børn, der fra Fødslen af ere stillede paa Livets Skyggeside? Kunde det ikke være en Grund mere for Staten til at overtage det som Statsinstitution og sige: Lad alle de private Bidrag, der gives, tilflyde de private Plejehjem, eller hvad man nu vil kalde dem, der tage sig af disse uheldige stillede Børn. Det forekommer mig, at man her maa være opmærksom paa, at det drejer sig om en Opdragelsesanstalt for særlig vanartede Børn. At det maa være Statens Opgave at tage sig af dem, synes mig at være indlysende. Det erkender Lovforslaget jo ogsaa ved at sætte saa store Kapitaler ind, som der her er Tale om, for at gøre det til en selvejende Institution.

Jeg vil henstille til det eventuelle Udvalg og den højtærede Minister at tage det under nøje og alvorlig Overvejelse, om man ikke gjorde rigtigst i, naar man overtager denne Anstalt, — som man nødvendigvis maa i den Skikkelse, der her er foreslaaet, hvis der ikke kan naas noget andet —, da at gøre det til en fuldstændig Statsejendom. Det er i hvert Fald den Tanke, der tiltaler mig mest.

Bjerre: Jeg er den højtærede Kultusminister meget taknemmelig for Fremsettelsen af dette Forslag. Jeg mener, at det danske Samfund skylder Budde saa megen Tak, at vi bør skønne saa alvorligt paa hans Arbejde, at vi ikke kunne betale vor Gæld til ham bedre end ved at vise den størst mulige Pietet over for hans Enke og byde hende saadanne Kaar, at hun kan komme taaleligt ud af det. Skal hun desuagtet siden komme til at trænge — jeg ved ikke, hvordan hendes økonomiske Forhold er, og om hun med disse Penge, hun faar, kan klare sig — haaber jeg, at man vil føre vor Taknemmelighed over for Budde videre og vil støtte hende yderligere. Men jeg vil ogsaa sige Tak, fordi Forslaget tager Sigte paa netop at bevare Himmelbjerggaarden, og jeg er